

DARES®

Dutch Amateur Radio Emergency Service

DARES Handboek

Versie 2.5

Publicatiedatum: **20 augustus 2025**

Uitgave: Stichting Dutch Amateur Radio Emergency Service, DARES

Website: www.dares.nl

0. Inhoud

1.	Voorwoord	5
2.	Wat is DARES?	6
2.1.	DARES kan de volgende diensten aanbieden.....	6
2.2.	Wanneer komt DARES in actie?	6
2.2.1.	Juridisch en formeel kader	6
2.3.	Visie, Missie, en Doelstellingen Stichting DARES	6
2.3.1.	Visie	6
2.3.2.	Missie.....	7
2.3.3.	Doelstellingen.....	7
2.4.	Reglement	7
3.	Alarmering.....	9
3.1.	Uitwisselen van berichten	9
3.1.1.	In het algemeen.....	9
3.1.2.	Bij een oefening.....	11
3.1.3.	Operating Practice	11
4.	Uitrusting.....	12
4.1.	Thuisstation	13
4.1.1.	Zendapparatuur.....	13
4.1.2.	Antenne	13
4.1.3.	Stroomvoorziening	13
4.2.	Mobiele en Veldstations.....	14
4.2.1.	Zendapparatuur.....	14
4.2.2.	Antenne	14
4.2.3.	Stroomvoorziening	14
4.3.	DRCC/ DLCC	15
4.3.1.	Zendapparatuur.....	15
4.3.2.	Antenne	15
4.3.3.	Stroomvoorziening	15
4.4.	Digitale Modus (DWS)	15
4.5.	QSY tactiek.....	16
4.6.	Standaard DARES 13,8V connector	16
4.6.1.	Aansluiting.....	16
4.7.	Gereedschap.....	17
4.8.	Papierwerk en vastlegging	17
4.8.1.	Thuisstations en Mobiele en veldstations.....	17
4.8.2.	DRCC	17
4.9.	Het standaard berichtenformulier	17
4.10.	Soorten berichten.....	18
4.11.	Persoonlijke uitrusting	18
5.	Persoonlijke data.....	20
6.	Frequentieplan	21

7.	Appendix A telefoonlijst	22
8.	Appendix B Repeaterlijst 2m en 70cm	22
9.	Appendix C Werkboek formulieren.....	22
10.	Bijlagen via https://dares.nl/documenten/ te downloaden	23
10.1.	Bijlage A: Werkboek formulieren	23
10.2.	Bijlage B: Berichtenprocesmodel	23
10.3.	Bijlage C: Rollen, Vaardigheden, Verantwoordelijkheden	23
10.4.	Bijlage D1: Alarmprocedure	23
10.5.	Bijlage D2: Alarmering.....	23
10.6.	Bijlage D3: Aanvraagprotocol	23
10.7.	Bijlage F: Digitale Modus	23
10.8.	Bijlage G1: Convenant Model	23
10.9.	Bijlage G2: Vrijwaring	23
10.10.	Bijlage H: Veldpost inventaris checklist.....	23
10.11.	Bijlage I: Examenreglement.....	23
10.12.	Bijlage J: Woordenlijst	23
11.	Verdieping	24
12.	Achtergrond.....	25
12.1.	Algemeen.....	25
12.2.	Wat is een ramp?	25
12.3.	C2000 en NCV.....	25
12.4.	Grootschalige incidenten en overbelasting netwerken	26
12.5.	Uitval van reguliere telefoon en GSM netwerken.....	26
12.6.	Life-line situaties	26
12.7.	Juridisch en formeel kader	26
13.	Organisatie	28
13.1.	Doel	28
13.2.	Landelijk.....	28
13.3.	Regionaal	29
13.4.	Werkgroepen.....	31
13.5.	Convenanten	31
14.	Portfolio.....	33
14.1.	Woordenlijst.....	33
14.2.	Point to Point.....	36
14.3.	Multi Point.....	36
14.4.	Multi Point met Relais	36
14.5.	Multi Point met een Repeater.....	37
14.6.	Point to Point HF	38
14.7.	Multi Point HF.....	38
15.	Training en Oefeningen	39
15.1.	Algemeen.....	39
15.2.	Persoonlijke bekwaamheid	39
15.2.1.	Opleiding	39
15.2.2.	Training.....	39
15.2.3.	Examinering.....	39
15.2.4.	Certificering	39
15.3.	Werkwijze Certificering van deelnemers	39

15.3.1.	Vaststelling certificeerbaarheid	39
15.3.2.	Training.....	40
15.3.3.	Examinering.....	40
15.3.4.	Certificering	40
15.4.	DARES Interne oefeningen	40
15.5.	Multidisciplinaire oefeningen.....	40
15.6.	Oefendoelen.....	40
15.7.	Voorbeeld scenario's.....	40
15.8.	Materiaal	40
15.9.	Verslagen	40

1. Voorwoord

Beste DARES deelnemer,

Voor je ligt de 2025-editie van het DARES-handboek. Met dit handboek willen we één duidelijke manier van werken neerzetten voor alle DARES-regio's in Nederland. Zo zorgen we ervoor dat deelnemers makkelijk kunnen worden ingezet – niet alleen in hun eigen regio, maar ook daarbuiten, bijvoorbeeld om extra ondersteuning te bieden of collega's af te lossen.

In dit handboek vind je bovendien alle kennis die nodig is om je te laten certificeren. Na het behalen van die certificering ontvang je een landelijke DARES ID-card. Die pas is jouw toegangsbewijs om bij iedere inzet, waar dan ook in Nederland, mee te kunnen doen.

Door samen te werken volgens de afspraken, communicatieregels en administratieve werkwijzen in dit handboek, laten we zien dat DARES is uitgegroeid tot een betrouwbare en snel inzetbare organisatie op het gebied van noodcommunicatie. Kortom: we staan klaar om te helpen, precies wanneer het ertoe doet.

Namens het bestuur, Jan van Moll, Jan Verstappen, Johan Wiegel en Jan Pieter Kraaijer.

Dit is versie 2.5 van het DARES Handboek.

Vanaf versie 2.0 is het DARES handboek volledig herzien. De laatste ontwikkelingen zijn in deze versie 2.5 meegenomen, en het versiebeheer van de bijlagen is in handen van de diverse werkgroepen.

Het handboek bestaat uit drie delen:

1. Het handboek met algemeen geldende informatie over missie, visie, doelstellingen, organisatiestructuur, regels, en afspraken. (dit document)
2. Het DARES werkboek met sheets en formulieren die moeten worden gebruikt bij iedere (oefen) inzet.
3. Bijlagen met verdieping en achtergrond informatie.

De in dit handboek genoemde werkwijze geldt voor alle DARES regio's in ons land. Mede vanwege de mogelijkheid van een eventuele inzet in andere dan de eigen regio, is het van het grootste belang dat alle regio's zich aan deze opgestelde richtlijnen houden. Hierdoor ontstaat er namelijk binnen Nederland een uniforme werkwijze rond een DARES inzet, die daardoor onafhankelijk is van regionale opleidingen en/of besluiten. Natuurlijk is iedere regio vrij om dit boek aan te vullen met besluiten en regels die betrekking hebben op haar specifieke regionale omstandigheden, voor zover deze niet tegen de landelijke regels en procedures ingaan. Daarnaast zullen regio's hun eigen specifieke informatie aan dit handboek, in de vorm van bijlagen, willen toevoegen.

Het is de bedoeling dat iedere DARES deelnemer een hardcopy van dit handboek, samen met een flinke set extra kopieën van de lege log- en werkboek formulieren en ander administratief materiaal, in een robuuste binder tot zijn/haar persoonlijke DARES uitrukmap samenvoegt.

De actualiteit van dit handboek zal liggen in de updates van de bijlagen. Deze zullen in de laatste actuele versie gedeeld worden op onze website <https://www.dares.nl>.

Belangrijkste wijziging is het expliciet vermelden dat berichten niet herhaald worden te controle. Verder zijn er kleine tekstuele aanpassingen gedaan op basis van suggesties uit de deelnemers. Hartelijk dank aan de kritische lezers.

2. Wat is DARES?

DARES is een acroniem voor “Dutch Amateur Radio Emergency Service” en is een stichting die bestaat uit vrijwillige hulpverleners die ingezet kunnen worden wanneer de telecommunicatie infrastructuur is uitgevallen of niet langer toereikend is.

DARES kent verschillende “klanten” voor het leveren van diensten in de vorm van communicatievoorzieningen. Veelal zal dit de Veiligheidsregio zijn.

2.1. DARES kan de volgende diensten aanbieden

Spraak Communicatie:

- Point to point verbindingen
- Multi point verbindingen
- Gerelayeerde verbindingen
- Nationale verbindingen
- Internationale verbindingen

Data Communicatie:

- E-mailverkeer (DWS Winlink) via de ether

2.2. Wanneer komt DARES in actie?

Als reguliere communicatiemiddelen geheel of gedeeltelijk zijn uitgevallen kan DARES door de overheid gevraagd worden om een inzet te doen. Deze alarmering verloopt via de Regiocoördinator of het DARES bestuur. De DARES regiocoördinator zal dan via een vastgestelde procedure inventariseren welke deelnemers op dat moment inzetbaar zijn en welke apparatuur zij tot hun beschikking hebben.

Daarna zullen teams met hun apparatuur worden ingezet om verbindingen tussen diverse locaties op te zetten. Indien nodig kan een beroep worden gedaan op deelnemers uit andere regio's, maar vooral ook op de zendamateurs “op zolder”.

2.2.1. Juridisch en formeel kader

Bij alle voorkomende situaties dient iedere individuele zendamateur die zich inzet om noodcommunicatie te verzorgen zich te realiseren, dat het onder de huidige regelgeving formeel niet is toegestaan om berichtenverkeer voor derden te verzorgen. Daarbij geldt echter wel het juridisch algemeen erkende en aanvaarde principe “nood breekt wet” en de in de Nederlandse wetgeving op diverse plaatsen opgenomen plicht voor iedere burger om een medeburger die in nood verkeert, naar beste weten en kunnen te helpen. Achteraf zal men eventueel in staat moeten zijn om aan te tonen dat er, bij de feitelijke overtreding van de regelgeving, naar eigen eer en geweten sprake was van overmacht als gevolg van een (als op dat moment als zodanig ervaren) noodsituatie. Los hiervan dient onder alle omstandigheden te worden voorkomen dat de communicatie van andere partijen, zoals bijvoorbeeld de professionele hulpverleningsdiensten, wordt gehinderd of wordt verstoord.

2.3. Visie, Missie, en Doelstellingen Stichting DARES

2.3.1. Visie

“Het maken van verbindingen tussen personen tijdens noodsituaties”

De visie van DARES is dat DARES een bijdrage kan leveren aan het oplossen van problemen die ontstaan als er (grootschalige) uitval is van communicatie mogelijkheden.

De bijdrage kan op diverse niveaus gebeuren, op verzoek van veiligheidsregio's of andere belanghebbenden.

Wij zien onze bijdrage vooral door onze kennis en kunde, maar vooral ook door onze geografische spreiding en een grote achterban van zendamateurs (ca. 12.000) die een bijdrage kunnen leveren. DARES kan hiermee een betrouwbare partner zijn die met haar mensen en middelen (deel-) oplossingen heeft en kan creëren voor noodcommunicatie.

2.3.2. Missie

“Radioamateurs van DARES leveren gestructureerde noodcommunicatie (= communicatie onder bijzondere omstandigheden) als de normale middelen niet meer toereikend zijn teneinde overheid en mensen te helpen en eventueel schade te voorkomen of te beperken.”

Ook zullen rampenbestrijders van de overheid, waterschappen, energie bedrijven, die posities innemen op strategisch belangrijke plekken in het getroffen gebied, met behulp van de ondersteuning door DARES-operators kunnen spreken met hun collega's op de meldkamers of elders.

Procedures, te kiezen technieken en frequentieverdeling zijn op landelijk niveau vastgesteld en ter beschikking gesteld van DARES-deelnemers én andere zendamateurs. Dat betekent overigens niet dat we alles centraal willen regelen; de kaders dienen echter uniform te zijn.

Op dit moment heeft DARES met een aantal Veiligheidsregio's een convenant afgesloten en is hiervoor met meerdere Veiligheidsregio's in gesprek.

2.3.3. Doelstellingen

“De kennis en kunde van radio zendamateurs ter beschikking te stellen aan de maatschappij ten tijde van rampen en crisissituaties.”

Voor wie doen wij het:

In principe voor iedereen waarmee DARES een afspraak heeft of die een beroep op DARES doet. In principe geen commercieel gebruik van DARES. DARES biedt hulp als de normale communicatiemiddelen niet meer toereikend zijn.

Wat kunnen wij bieden:

Primair spraakcommunicatie in een point-to-point verbinding en E-mail verkeer (DWS Winlink), e.e.a. afhankelijk van de betreffende DARES groep en hun mogelijkheden.

2.4. Reglement

Onderstaand is een uittreksel uit het DARES huishoudelijk reglement welke is gepubliceerd op dares.nl.

1. Het bestuur stelt de grenzen van de regio's vast.
2. Een regio is een autonome eenheid onder leiding van de regiocoördinator
3. Het bestuur benoemt per regio één regiocoördinator. Het bestuur is bevoegd deze aanstelling, schriftelijk beargumenteerd, in te trekken.
4. De regiocoördinator wijst één of meerdere plaatsvervangende regiocoördinatoren aan.
5. Een regiocoördinator en een deelnemer of groep deelnemers kan een conflict in de regio voorleggen aan het bestuur. Het bestuur neemt een besluit, na beide partijen te hebben gehoord. Het besluit van het bestuur is bindend.
6. Een DARES deelnemer is een persoon die zich aangemeld heeft als vrijwilliger voor deelname aan DARES. In de meeste gevallen is dit een gelicenseerde zendamateur of een geregistreerde luisteramateur die door zijn of haar regiocoördinator is geregistreerd in de Dares Deelnemers Administratie (DDA).
7. Een gecertificeerde DARES deelnemer is een deelnemer die kennis heeft genomen van het gedachtengoed in dit handboek en de bijlagen, en met goed gevolg het examen heeft afgelegd en daarmee recht heeft op de DARES ID-card (pasje).
8. De stichting DARES neemt geen verantwoordelijkheid voor de handelingen en de daaruit voortvloeiende gevolgen van individuele radiozendamateurs of collectieven van radiozendamateurs.

9. De stichting DARES kent géén gezagsverhouding ten opzichte van de volgens de DARES-principes optredende gelicenseerde zendamateurs. Dit betekent dat ieder individu en ieder collectief die of dat optreedt volgens de DARES principes, in formeel juridisch opzicht, verantwoordelijk is voor het eigen handelen en de gevolgen daarvan in de breedste zin van het woord. De stichting DARES zal zich maximaal inzetten om de randvoorwaarden voor de inzet van gelicenseerde zendamateurs volgens de DARES-principes te doen creëren doch aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor een dergelijke inzet.
10. Het is de taak van ieder individu en ieder collectief dat optreedt volgens de DARES-principes om op lokaal of regionaal niveau, afspraken omtrent wederzijdse aansprakelijkheid in geval van schade, inkomstenderving, ziekte, invaliditeit, overlijden of enig ander negatief gevolg van bovengenoemd optreden, te maken met de lokale en/of regionale overheden en/of andere formele hulpverleningsorganisatie waaraan ondersteuning wordt verleend.
11. Iedere betrokkene verplicht zich tot geheimhouding van verkregen vertrouwelijke informatie tijdens enig DARES activiteit, oefening of inzet conform artikel 2.5 van de Algemene Wet Bestuursrecht en artikel 7 van de Wet Politiegegevens. Schending van deze geheimhouding is een strafbaar feit conform artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht.

3. Alarmering

In de alarmeringsfase van een regio melden de DARES deelnemers zich in en bereiden zich voor om bij een inzet uit te rukken. Men begint een vers hoofdstuk in het persoonlijk DARES logboek en houdt dat bij.

Uitsluitend de gealarmeerde DARES deelnemers mogen zich inmelden, en dienen dat te doen met de toevoeging /DARES achter hun call. GEEN /D, want dit betekent internationaal "Distress" en dat is voor "echte" noodsituaties.

Niet gealarmeerde DARES deelnemers, dienen zich NIET in het net in te melden of anderszins actief te worden. Netcontrol zal wel uitvragen of er nog meer stations zijn. Wel kunnen zij bijvoorbeeld uitluisteren en een goede log bijhouden wat er gebeurt en zich klaar maken voor inzet op een later tijdstip.

Indien nodig wordt, totdat het DRCC bemand is, in onderling overleg bepaald wie de rol van initiële Netcontrol (NC) op zich neemt. Het beste is als de eerste (ervaren) inmelder de rol van initiële Netcontrol op zich neemt. De initiële Netcontrol hoeft alleen maar de band te beheren, zodat de (plv)RC zich op zijn taken kan richten, zoals het registreren van de inmelders, de middelen die zij hebben, het maken van de team indeling etc. Terwijl dan toch de band niet leeg is en men op de hoogte blijft van de ontwikkelingen.

De rol van Netcontrol kan in een latere fase overgedragen worden naar een ander operationeel station.

Elk station dat zich opwerpt als operationeel Netcontrol moet over stressbestendigheid en de juiste spullen beschikken, zowel qua apparatuur, training, bezetting, als wat betreft formulieren en/of PC met internet etc.

Netcontrol zal in beginsel werken op de regionale 2m frequentie. Daarna wordt er gekeken welke frequenties nog meer noodzakelijk zijn. Bij gebruik van meerdere frequenties moet er per frequentie ook minimaal één operator zijn.

3.1. Uitwisselen van berichten

1. Het DRCC zal regelmatig in het algemeen en aan de veldposten specifiek vragen of er berichtenverkeer is (traffic).
2. Als u opgeroepen wordt meldt u of u wel of geen traffic hebt.
3. Als u aangegeven heeft traffic te hebben, wacht u tot u in de gelegenheid gesteld wordt om het bericht door te geven. Vraag uw tegenstation of hij klaar is om uw bericht aan te nemen, noem de *call van het tegenstation* van *uw call*, en zeg *over*. Blijf deze discipline gedurende de gehele verbinding aanhouden!
4. Als uw tegenstation aangeeft gereed te zijn om het bericht op te nemen en naar u gaat luisteren, meldt u zich met *call tegenstation* de *uw call*, "hier volgt mijn bericht"
5. Geef vervolgens het bericht
6. Indien alles correct is overgekomen, geeft u dit aan.(QSL)
7. Als uw tegenstation een Netcontrol is, beëindigt hij de verbinding; is het een ander "regulier" station, dan beëindigt u zelf de verbinding met "UIT" Een bericht van het DRCC voor een veldstation gaat natuurlijk op dezelfde manier.

3.1.1. In het algemeen

1. Luister het DRCC permanent uit, zodat er direct gereageerd kan worden op berichten of opdrachten.
2. Mocht u als veldstation berichten te verzenden hebben, wacht dan tot het DRCC u 'polt' of u 'traffic' heeft.
3. Roep het DRCC niet onnodig op maar, als u een dringend bericht heeft, meld dat dan met de oproep "SPOEDBERICHT". Elk station dat zoiets hoort dient direct te wachten zodat het spoedeisende bericht kan worden afgehandeld. Maar een reeds ingezet bericht wordt niet onderbroken.

4. Gebruik het NATO-spellingsalfabet.
5. Wacht als u de microfoon krijgt enkele tellen, er kan iemand met een dringend bericht zitten (kiertje laten!!). Het is buitengewoon frustrerend als u een bericht voor officiële instanties heeft en u kunt er niet tussen komen. Niet iedereen heeft een kilowatt ter beschikking; juist portofoons zijn belangrijk.
6. Houdt geen onnodig lange betogen. Kort en zakelijk, het is een calamiteit en u bent in dienst van de autoriteiten. Zeker bij oefeningen is het noodzakelijk u zeer correct op te stellen, anders kan het tegenzin om samen te werken bij officiële diensten oproepen.
7. Een goed bericht bevat die volgende elementen:
 - Wie: van wie is het bericht afkomstig (vraag om naam en functie) en vergewis u goed voor wie is het bericht bedoeld;
 - Wat: wat betreft het onderwerp van het bericht;
 - Wanneer: wanneer speelt de zaak of voor welk moment moet er actie worden ondernomen;
 - Waarom: waarom draait de zaak;
 - Waar: waar speelt de zaak zich af, vraag zo mogelijk nauwkeurige coördinaten of vraag om markante (liefst hoge) herkenningspunten in het terrein (bijv. kerktorens).

Bij gebruik van het DARES berichtenformulier wordt de structuur van een bericht eenduidig. De inhoud van het bericht is aan de "klant" die door dit berichtenformulier ook kort en bondig dient te zijn.

8. Hanteer de volgorde van het formulier. Benoem niet de kopteksten tenzij uw tegenstation onervaren is. Spreek duidelijk en rustig. Herhaal getallen en spel moeilijke woorden en afkortingen. Het is belangrijk dat een bericht meteen goed overkomt; navragen kost onnodig tijd en vergroot de kans op fouten.
9. Noteer direct wat u ontvangt zodat anderen kunnen meelezen. Het versnelt de berichtgeving. Indien er naast de Operator ook een Administrator aanwezig is, wordt het nemen en noteren controleerbaar. Lang niet iedereen is geoefend berichten te verstaan en meteen te onthouden. Andere hulpverleners kunnen over uw schouder meelezend al actie ondernemen zodra het bericht binnen is; het hoeft dan niet nog eens herhaald te worden.
10. Tracht u altijd met tact bij de autoriteit ter plaatse bekend te maken, maar wees hierbij niet opdringerig. Hij/zij kan belangrijker zaken aan het hoofd hebben. In noodgevallen wil iedereen zijn bericht als eerste verzonden hebben. Maar de autoriteit ter plaatse bepaalt de prioriteit.
11. Vergewis u van tevoren waar u bent en wie daar de autoriteit is. Geef dat, als er om wordt gevraagd, duidelijk door. Het is van het hoogste belang dat het DRCC direct aan de officiële instanties kan melden waar de berichten vandaan komen.
12. Blijf op uw post en blijf altijd uitluisteren, zeker natuurlijk op de afgesproken tijdstippen. U moet er van uitgaan dat u dienstverlenend bent en dat de noodhulpverlening voornamelijk door anderen wordt uitgevoerd. Het kan zijn dat u urenlang niets te doen heeft. Als er weinig berichtenverkeer is kunt u afspreken elk kwartier of half uur even te luisteren of contact te maken om uw batterij te sparen. Verlaat uw post alleen na u afgemeld te hebben bij het DRCC.
13. Meld in uw bericht van te voren wanneer u woorden gebruikt in een andere taal dan de basis taal (Nederlands) of meld dat het gaat om letter en of cijferreeksen als het geen bekend woord voor u is.

3.1.2. Bij een oefening

1. Moet er bij iedere doorgang worden vermeld dat het om een DARES oefening gaat. Begin uw communicatie dan ook met de zin: "Dit is een DARES oefening" gevolgd door uw bericht.
2. In geval van acute levensbedreigende situaties tijdens een oefening (calamiteit of incident tijdens oefening) belt u 112. Indien dit niet kan vraagt u direct of het tegenstation in staat is om 112 te bellen. Is dit het geval, handel dan de melding direct af met voorrang, en geef het volgende woord: NO-PLAY . De "NO-PLAY" situatie blijft gehandhaafd totdat de hulpverleners ter plaatse zijn. De melder moet aangeven waar hij zich bevindt en waar de exacte locatie van het incident is. (eventueel GPS coördinaten) De melder zal geïnformeerd worden over de status. (Politie, Brandweer of Ambulance zijn gebeld en aanrijdend). De overige deelnemers van de oefening houden in een dergelijk geval radiostilte, tenzij om hun assistentie wordt gevraagd. Daarna kan, als de melder dit aangeeft, de oefening verder gaan.

3.1.3. Operating Practice

Indien u, zonder dat u al bij een inzet betrokken bent, te maken krijgt met een calamiteit en daardoor berichtenverkeer ten behoeve van derden moet verzorgen, doet u het volgende.

1. Overtuig u van de uitval van het reguliere GSM- en telefoonnetwerk. Is er geen uitval, gebruik dan GSM en/of telefoon. N.B.: als iedere seconde telt, bel 112. Als dit niet lukt gaat u over naar stap 2!
2. Neem het bericht op en gebruik daarbij het standaard berichtenformulier.
3. Zoek (radio-) contact met het Dares Regionaal Coördinatie Centrum (DRCC) in uw regio.
4. Stem daarvoor af op de regiofrequenties, of, als dat niet lukt, op de nationale frequenties.
5. Luister of er al radioverkeer in het kader van de calamiteit plaatsvindt. Is dat het geval, wacht dan tot Netcontrol (NC) vraagt om inmelders met traffic voor DARES.
6. Is er nog geen Netcontrol te horen, zend dan "CQ-DARES, CQ-DARES, CQ-DARES de *uw call* *uw call* *uw call* over" en wacht op reactie.
7. Als een Netcontrol reageert, meldt u zich retour volgens de normale operating procedure en voegt u toe dat u traffic voor DARES heeft. Vraag uw tegenstation of hij klaar is om uw bericht aan te nemen, noem de *call van het tegenstation* van *uw call*, en zeg *over*. Blijf deze discipline gedurende de gehele verbinding aanhouden!
8. In geval van acute levensbedreigende situaties vraagt u direct of uw tegenstation in staat is om 112 te bellen (GSM of telefoon). Is dit het geval, handel dan de melding direct af. Is dit niet het geval, ga dan naar stap 9.
9. Als uw tegenstation aangeeft gereed te zijn om het bericht op te nemen en naar u gaat luisteren, meldt u zich met *call tegenstation* de *uw call*, "hier volgt mijn bericht"
10. Geef vervolgens het bericht.
11. Indien alles correct is overgekomen, geeft u aan op welke wijze u bereikbaar blijft voor uw tegenstation dat aan de slag gaat met uw bericht.
12. Als uw tegenstation een Netcontrol is, beëindigt hij de verbinding; is het een ander "regulier" station, dan beëindigt u zelf de verbinding met "UIT"

4. Uitrusting

Een checklist voor de uitrusting zal net zoveel dimensies hebben als het aantal variabelen van een DARES inzet:

- de soorten stations
- de rol van de deelnemer
- de voortgang van een inzet
- de banden die gebruikt worden
- de soort verbindingen die gemaakt worden

Daarnaast zal er om praktische redenen een verdeling zijn van spullen die meer of minder permanent in de uitructas wonen en de zaken die tussen alarmering en activering bij elkaar gezocht moeten worden.

Deelnemers zullen, aan de hand van onderstaande checklist, zelf in alle eerlijkheid moeten bepalen en aangeven in hoeverre ze klaar zijn om ingezet te worden en welke functie ze kunnen vervullen.

Het is de taak van de regiocoördinator om regelmatig de deelnemers te vragen hun spullen aan de hand van de checklist na te lopen en eventuele hiaten aan te vullen.

Voor de alarmering en het op gang brengen van een DARES inzet moet iedere deelnemer, passend bij zijn rol de volgende zaken 'op het lijf' bij zich dragen.

Item:	Bestuur	DLCC-team	DRCC-team	(plv)RC's	Deelnemer
GSM	X	X	X	X	X
Telefoonlijst Bestuur	X	X		X	
Telefoonlijst (plv)RC's	X	X	X	X	
Telefoonlijst eigen regio			X	X	X
Lijst met status en kerngegevens DARES Regio's	X			X	
Lijst van vragen die aan de VR gesteld moeten worden (Bijlage D3)	X	X		X	
Lijst van VR-contacten				X	
Gedetailleerde kaart van Nederland	X	X	X	X	X

X=vereist;

Overzicht:

Uitrusting:	Thuisstation	Mobiele en Veldstations	DRCC/ DLCC
Portofoon 2m/ 70cm	X	X	X
Transceiver 2m/ 70cm		X	X
Transceiver HF			X
Laptop met DWS		X	X
TNC-X/ Soundcard		X	X
Oortelefoon	X		
Hoofdtelefoon		X	
Headset			X
Mobiele antenne 2m/ 70cm		X	
Rondstraal antenne 2m/ 70cm	X	X	X
Richt antenne 2m/ 70cm			
NVIS antenne DARES band(en)			X
Coax kabels (PL/ N/ BNC)	X	X	X
Coax verlooppluggen (PL/ N/ BNC)		X	X
Antennemast		X	X
Tuidraden		X	
Acculader 12V	X	X	X
Acculader 230V	X	X	X
12V aansluitsnoeren		X	X
Accu 12V		X	X
Generator 230V			X
Verlenghaspel 230V			X

X=vereist;

4.1. Thuisstation

Een thuisstation kan verschillende functies invullen binnen de communicatie structuur. Voor de definitie gaan wij uit voor een thuisstation dat deze de rol invult van Amateur Op Zolder (AOZ). Zodra een thuisstation een andere functie invult, dan geldt ook de uitrusting die past bij die rol.

4.1.1. Zendapparatuur

Met betrekking tot de zendapparatuur is de minimale eis voor elke deelnemer de mogelijkheid om te ontvangen en te zenden op 2m en 70cm.

- Een dualband (2m/ 70cm) portofoon
- Een oortje
- Een lader voor 12V (voor in de auto) en 230V lader

4.1.2. Antenne

Omwille van de reikwijdte is een externe dualband antenne voor een thuisstation een pré.

4.1.3. Stroomvoorziening

Naast de normale 230V uit de muur:

- 12V accu's en/of 12V uit een auto (die voor de deur stationair staat te draaien)
- 12V of 230V generator optioneel

Een kopie van de handleiding van de portofoons, (mobiele-)sets hoort ook in de standaard uitrusting.

4.2. Mobiele en Veldstations

Alle deelnemers kunnen een mobiel of veldstation oprichten. Dit kan individueel en in teamverband. Een voorbeeld van een mobiel-veldstation is een SIGCO (Snel Inzetbare Groep Communicatie Ondersteuning). Daar zijn alle rollen en competenties in een (tijdelijk) team verzameld om de primaire communicatie te kunnen uitvoeren met andere posten.

4.2.1. Zendapparatuur

- Een dualband transceiver met microfoon en koptelefoon
- Een dualband portofoon (met oortelefoon)
- Laptop met DWS
- TNC-X/ Soundcard

4.2.2. Antenne

Mobiele en Veldstations gebruiken voor betrouwbare verbindingen:

- Magneetvoet dualband antenne voor op de auto
- Een dual band verticale antenne met meer gain, of een richtantenne (dual band)
- Een mast(je) (er zijn diverse oplossingen in omloop zoals stapel mast, uitschuifmast of uitliermast)
- Touw/tie-wraps/banden om de mast te sjoeren of tuien
- Diverse lengtes coax
- Diverse verlooppluggen (PL, N, BNC)
- NVIS antenne (Near Vertical Incidence Skywave) als optie indien HF gebruikt wordt

4.2.3. Stroomvoorziening

- Alle soorten en maten batterijen (porto, zaklamp, etc.)
- Aansluitsnoeren 12V (ook langere naar bv. auto)
- Verdeelblokken 12V met de DARES standaard connector (zie hoofdstuk 4.6)
- Alle soorten en maten zekeringen, ook voor de zekeringen die (in de auto) 'verborgen' zitten
- Allerhande 12V verlopen (DARES naar sigaretten aansteker, accuklemmen, etc.)
- Verlichting (op batterij en 12V)

Bij langdurige operatie:

- Voeding 230V / 12 volt 10A
- Verlenghaspel 230V minimaal 20 meter (per deelnemer)
- 230V verdeelblokken

Nagestuurd (vanuit het DRCC of elders):

- 12V accu's
- Generator

Normaal zal op een mobiel of veldstation de interne accu van de portofoon gebruikt worden, maar daarna zal het nodig zijn om langduriger externe stroomvoorziening te regelen. Een portofoon moet op de 12V van een auto kunnen werken. Voor een mobiele transceiver (TRX) in de auto is dit natuurlijk vanzelfsprekend.

Duurt de inzet wezenlijk langer dan 4 uur zullen er zwaardere middelen moet worden ingezet zoals een 230V aansluiting op een generator (van de reguliere diensten?). Het DRCC zal accu's of generatoren moeten kunnen nasturen.

Er zullen in het algemeen geen grote vermogens gebruikt worden, of zelfs gewenst zijn. Ook zal de duty-cycle niet erg groot zijn.

Een thuisstation dat bij een inzet toevallig op of dichtbij een door de VR gevraagde locatie bevindt en als veldstation ingezet wordt, dient natuurlijk over een equivalente uitrusting te beschikken, ook qua formulieren, etc.

4.3. DRCC/ DLCC

Een DRCC of DLCC kan ontstaan vanuit een tijdelijke situatie of door gebruik te maken van bestaande faciliteiten op een voor DARES bekende locatie. DRCC en DLCC zijn bijzondere rollen voor een DARES station. Zo kan een thuisstation of een veldstation ook deze rol vervullen, mits de faciliteiten en omstandigheden dit toelaat.

4.3.1. Zendapparatuur

Minimaal:

- Een 2m set, met microfoon en koptelefoon
- Een 70cm set, met microfoon en koptelefoon (dus TWEE aparte sets!)
- Laptop met DWS
- TNC-X/ Soundcard

Voor landelijke dekking extra:

- Een HF transceiver met microfoon & koptelefoon (dan dus in totaal 3 sets!)

Omdat een DRCC minimaal op 2 banden tegelijk moet kunnen uitkomen en er coördinatie taken zijn, bestaat de minimale bemanning van een DRCC uit 3 personen: 2 Operators (OPR) en de Coördinator (CO).

Alle sets worden geacht met de DARES frequenties en nabije repeaters te zijn voorgeprogrammeerd.

In plaats van de dualband sets kunnen natuurlijk ook 2 monoband sets tezamen gebruikt worden. Ook kan Netcontrol (NC), bij de formatie van de teams, een dualband station realiseren d.m.v. de team samenstelling.

4.3.2. Antenne

- Rondstraal antenne voor 2m en 70cm
- Een dual band verticale antenne met meer gain, of een richtantenne (dual band)
- NVIS antenne (Near Vertical Incidence Skywave) HF
- Diverse lengtes coax
- Diverse verlooppluggen (PL, N, BNC)

4.3.3. Stroomvoorziening

- Alle soorten en maten batterijen (porto, zaklamp, etc.)
- Aansluitsnoeren 12V
- Verdeelblokken 12V met de DARES standaard connector (zie hoofdstuk 4.6)
- Allerhande 12V verlopen (DARES standaard connector naar sigaretten aansteker, accuklemmen, etc.)
- Verlichting (op batterij en 12V)
- Voeding 230V / 12 volt 10A
- Verlenghaspel 230V minimaal 20 meter (per deelnemer)
- 230V verdeelblokken

4.4. Digitale Modus (DWS)

Naast Phone heeft DARES Winlink als een standaard voor digitale communicatie gedefinieerd en getest. De Werkgroep Digitale-modes publiceert de laatste stabiele versie van de software voor gebruik van Winlink. Zie hiervoor <https://dares.nl/dws-winlink/>. Deze software bestaat uit een pakket van applicaties die samengevoegd zijn in Dutch Winlink System (DWS). DWS is van toepassing op alle genoemde typen stations. Niet alle deelnemers zullen digitale modus gebruiken. Wel is het

essentieel dat er binnen iedere regio een aantal Winlink vaardige deelnemers zijn. Naast de bovengenoemde faciliteiten is ook een computer (Laptop) noodzakelijk met een interface tussen de transceiver en deze computer. Deze deelnemers zijn zelf verantwoordelijk voor het up-to-date houden van de gebruikte software en de juiste werking in samenhang met hun zend en ontvangst-installatie. Gebruik van Winlink tijdens een DARES inzet is afhankelijk van de situatie en toepasbaarheid. Het gebruik van het DARES berichtenformulier is volledig geïntegreerd in DWS.

4.5. QSY tactiek

Veldtests hebben uitgewezen dat er tussen sommige locaties en het DRCC geen radioverkeer op 2m mogelijk is. Tijdens de radio check voor een locatie, wordt 70cm of HF als uitwijk gebruikt.

Indien een bepaalde frequentie niet direct beschikbaar is wordt de volgende QSY gebruikt

- HF 3kHz up
- VHF 12,5 kHz up
- UHF 12,5 kHz up

Er zal altijd geprobeerd worden om op de regiofrequenties regelmatig uit te luisteren voor nieuwe inmelders of nieuw radioverkeer. Nieuwe of latere inmelders moeten luisteren via de bovenvermelde QSY tactiek, om eenvoudig de DRCC werkfrequentie te vinden.

Er zijn ook andere methodieken bekend om QSY toe te passen. Dit kan uitsluitend toegepast worden als de deelnemers vooraf op de hoogte zijn gebracht van het alternatieve communicatieplan.

4.6. Standaard DARES 13,8V connector

De Anderson Powerpole 15-45 Connector (rood+zwarte uitvoering) is de standaard 13,8V connector voor DARES.

De specifieke gebruikseigenschappen van deze connector zijn dat :

- Gender neutraal (Past altijd);
- Robuuste verbinding die insteken onder stroom last toestaat;
- Algemene standaard in de amateurwereld.

4.6.1. Aansluiting

De aansluiting van de Anderson Powerpole volgens “Red-on-Right” & “Tongue-on-Top” ofwel in goed Nederlands. Rood-Rechts en de Tong Boven.

De Anderson Powerpole 15-45 connector heeft contactpunten met een capaciteit van 15, 30 of 45 ampère. De keuze van het contactpunt hangt af van het vermogen dat de aangesloten apparatuur vereist. Voor aansluitingen op accu's of andere stroombronnen evenals verlengkabels daarvoor wordt de 45A-versie met 6mm² koperkabel aanbevolen. Voor kleinere verbruikers kan een 15A-model volstaan. Anderson Powerpole-connectoren zijn ontworpen voor 1500x verbinding maken. Er bestaan zilver plated versies die tot 10.000 verbindings cycli ondersteunen. Hotplugging is bij de Anderson Powerpole ook mogelijk, met de specificatie die tot 250 cycli onder volle belasting ondersteunt.

Om bij kortsluiting een complete stations black-out te voorkomen, moeten verdeelblokken doelmatig d.m.v. zekeringen in groepen verdeeld zijn.

4.7. Gereedschap

De meeste van de onderstaande items kunnen permanent in een inzet-uitrusting zitten of snel aan de hand van dit lijstje gepakt worden.

- Apparatuur koffer of krat
- Setje (kruiskop)schroevendraaiers
- Kniptang
- Punttang
- Waterpomptang
- Universeel meter
- Boutjes en moeren
- Draad
- Kroonsteentjes
- Tie-wraps
- (Duct)tape
- 230V/12V/Gas soldeerbout met soldeer
- Aansteker
- Werkhandschoenen
- Rolletjes pedaalemmer- en vuilniszakken

Er wordt van uitgegaan dat thuis en regiostations dit allemaal permanent aanwezig hebben.

4.8. Papierwerk en vastlegging

De onderstaande items zijn niet even snel op te zoeken en aan te maken en moeten daarom van tevoren geprint en geregeld worden.

4.8.1. Thuisstations en Mobiele en veldstations

- DARES log- en werkboek (met veel extra kopieën van de lege werkbladen)
- Telefoonlijst
- Schrijfblok / kladblok
- Pennen / met name potlood wordt aanbevolen omdat dit niet uitloopt in de regen
- Viltstift
- A4 clipboard
- DARES banner of vlag (voor op auto etc)
- Paperclips
- Sellotape
- Plastic mapjes
- Autokaarten / gedetailleerde kaart van Nederland

4.8.2. DRCC

Naast het bovenstaande heeft een DRCC vanwege de centrale- en coördinatietaken extra nodig:

- Bepaalde sheets uit het werkboek op groot formaat (Radiocheck etc.)
- Kaart van de veiligheidsregio op groot formaat
- Whiteboard met bijbehorende stiften en wisser
- Flip-over met viltstiften
- Een faciliteit om een stroom aan berichtenformulieren te beheren (postvakjes)

4.9. Het standaard berichtenformulier

Om ervoor te zorgen dat berichten zo betrouwbaar mogelijk worden doorgegeven, is het gebruik van het standaard berichtenformulier noodzakelijk.

Op het formulier worden de noodzakelijke gegevens ingevuld en ontstaat de mogelijkheid om nogmaals of achteraf een bericht op juistheid en afhandeling te controleren.

Het formulier is te downloaden op www.dares.nl en u dient een groot aantal blanco formulieren toe te voegen aan uw persoonlijke administratie.

4.10. Soorten berichten

De stichting DARES richt zich onder andere op de ondersteuning van noodcommunicatie middels het verzorgen van berichtenverkeer voor evacuatie-, opvang- en verzorgingsdoeleinden.

Dergelijk berichtenverkeer zal bestaan uit namenlijsten, operationele en logistieke instructies en overige verzoeken om ondersteuning van en naar gemeentelijke centra, Rode Kruis coördinatiecentra en evacuatiecentra.

Daarnaast is het enerzijds mogelijk dat berichten moeten worden verzorgd die te maken hebben met acute (potentieel) levensbedreigende situaties, anderzijds met het geruststellen van elders in het land verblijvende verwanten van getroffen burgers.

Derhalve worden (in volgorde van urgentie) de volgende soorten berichten onderscheiden:

E	Emergency / Noodgeval. Onmiddellijk afhandelen Berichten in levensbedreigende situaties, aanvragen van voorraden, instructies aan getroffen gebieden. Zal in het normale verkeer zelden gebruikt worden. Gebruik het in twijfelgevallen niet.
P	Priority / Prioriteit. Binnen een uur afhandelen Berichten die aan tijd gebonden zijn. Officiële berichten, verwonding, andere berichten met betrekking tot de calamiteit. DARES zal GEEN berichten van overlijden verzenden.
W	Welfare. Afhandelen na E en P berichten, maar voor R berichten, binnen 2 uur. Berichten over een vraag naar het welbevinden van een persoon, of het bericht dat in een bepaald gebied iedereen veilig is.
R	Routine. Afhandelen wanneer het kan, en er geen berichten met hogere prioriteit op het netwerk verzonden worden. Wanneer er geen calamiteit is zullen alle berichten deze prioriteit hebben.

4.11. Persoonlijke uitrusting

De meeste van de onderstaande items kunnen permanent in een uitruk uitrusting zitten of snel aan de hand van dit lijstje gepakt worden.

- Identiteitspapieren
- DARES identiteitspasje
- Zonnebrand/ zonnebril/ pet
- Warme en koude en thermo kleding
- Regenkleding/ laarzen
- Medicijnen
- DARES hesje
- GSM/ Camera/ radio/ laders
- Zaklamp met reserve batterijen
- Zakmes/ Leatherman tools
- EHBO-set
- Kleingeld
- Energierepen/ lunchpakket
- Thermoskan koffie.
- Flesje(s) water
- Rol WC papier

- Zitlap/ tarp (iets om droog te kunnen zitten)

Indien de reguliere diensten voor DARES geen onderkomen/catering faciliteiten kunnen bieden moet het volgende mee genomen worden.

- Slaapspullen (Slaapzak, matje etc)
- Verschoningen
- Energierepen/ noodvoedsel
- Toiletartikelen
- Handdoeken
- Bestek/ mokken/ waterflessen
- Voor 3 * 24 uur eten en drinken
- Kookpitje + brandstof + pannensetje

Deze lijst geldt in zijn geheel ook voor een DLCC, DRCC en sommige items ook voor een thuisstation

5. Persoonlijke data

Deelnemer dient deze in te vullen in zijn/ haar handboek.

Registratie nr	
Regio	
Cluster	
Roepletters	
Voornaam	
Tussenvoegsel	
Geboortedatum	
Achternaam	
Straat	
Huisnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Telefoon	
Mobiel	
Emailadres	
Aanvang deelname	
Dares rollen	
Sigco rollen	
Certificaat	

6. Frequentieplan

LEVEL 0 INTERNATIONAAL								
HF 80m LSB	HF 40m LSB	HF 20m USB	HF 17m USB	HF 15m USB				
3.760	7.110	14.300	18.160	21.360				
LEVEL 1 NATIONAAL								
HF 80m LSB	HF 40m LSB	VHF	UHF					
3.670	7.065	145.500	433.500					
LEVEL 2 REGIONAAL								
HF	VHF	UHF	Regio's					
3.650	145.225	433.225	7	12	19	24		
3.655	145.250	433.250	1	14	17	25		
3.660	145.275	433.275	6	13	18	23		
3.665	145.325	433.325	4	9	22			
3.675	145.350	433.350	3	10	16	21		
3.680	145.375	433.375	5	8	11			
3.685	145.400	433.400	2	15	20			
LEVEL 3 REGIONALE GROEPEN								
VHF	UHF							
145.425	433.425							
145.450	433.450							
145.475	433.475							
145.525	433.525							
145.550	433.550							
Repeater PI1DAR Gebruik melden aan secretatis@dares.nl								
IN	UIT	CTCSS TX	CTCSS RX					
430.950	438.550	85.4	85.4					
Winlink (radiomail)								
VHF	UHF							
144.850	430.850							
QSY								
HF	VHF	UHF						
+ 3kHz	+ 12.5kHz	+ 12.5kHz						

Regio indeling

- 1 Groningen
- 2 Fryslân
- 3 Drenthe
- 4 IJsselland
- 5 Twente
- 6 Noord- en Oost-Gelderland
- 7 Gelderland-Midden
- 8 Gelderland-Zuid
- 9 Utrecht
- 10 Noord-Holland-Noord
- 11 Zaanstreek-Waterland
- 12 Kennemerland
- 13 Amsterdam-Amstelland
- 14 Gooi en Vechtstreek
- 15 Haaglanden
- 16 Hollands midden
- 17 Rotterdam-Rijnmond
- 18 Zuid-Holland-Zuid
- 19 Zeeland
- 20 Midden- en West-Brabant
- 21 Brabant-Noord
- 22 Brabant-Zuidoost
- 23 Limburg-Noord
- 24 Zuid-Limburg
- 25 Flevoland

7. Appendix A telefoonlijst

(Hier dient u zelf een recent exemplaar van de regio telefoonlijst toe te voegen. U kunt deze exporteren vanuit de DDA. <https://dda.dares.nl/>)

8. Appendix B Repeaterlijst 2m en 70cm

Hier dient u zelf een recent exemplaar van de repeaterlijsten toe te voegen. Of gebruik een off-line applicatie.

Een voorbeeld van een website waar deze te vinden zijn:

<https://hamnieuws.nl/repeaters/vhf-repeaters-144-mhz/>

<https://hamnieuws.nl/repeaters/uhf-repeaters-430-mhz/>

9. Appendix C Werkboek formulieren

Denk aan een uitdraai van jouw formulieren (A4 formaat en in veelvoud)!

Na inloggen op dares.nl:

<https://dares.nl/documenten/?eeFolder=Handboek-formulieren-checklist-etc> .

10. Bijlagen via <https://dares.nl/documenten/> te downloaden

- 10.1. Bijlage A: Werkboek formulieren
- 10.2. Bijlage B: Berichtenprocesmodel
- 10.3. Bijlage C: Rollen, Vaardigheden, Verantwoordelijkheden
- 10.4. Bijlage D1: Alarmprocedure
- 10.5. Bijlage D2: Alarmering
- 10.6. Bijlage D3: Aanvraagprotocol
- 10.7. Bijlage F: Digitale Modus
- 10.8. Bijlage G1: Covenant Model
- 10.9. Bijlage G2: Vrijwaring
- 10.10. Bijlage H: Veldpost inventaris checklist
- 10.11. Bijlage I: Examenreglement
- 10.12. Bijlage J: Woordenlijst

Verdieping

De volgende hoofdstukken dienen als verdieping en naslag. Voor de kennis wel noodzakelijk, alleen niet noodzakelijk om “in het veld” mee te nemen. De eerste helft van dit handboek is als “veldhandboek” geschikt. Vergeet niet om de zelf de juiste appendices en bijlagen toe te voegen.

11. Achtergrond

11.1. Algemeen

Na 9/11 is de wereld voorgoed zijn onschuld kwijt geraakt en is het besef doorgedrongen dat onze moderne samenleving kwetsbaarder is dan ooit te voren voor onheil. Doordat de moderne mens steeds afhankelijker is geworden van moderne communicatiemiddelen en daarbij steeds sterker rekent op de overheid als er iets fout gaat, is de uitval van die communicatie een serieuze bedreiging voor onze samenleving. Op de World Radio Conference 2003 werd door de IARU een motie goedgekeurd waarin het aan gelicenseerde zendamateurs werd toegestaan om zich voor te bereiden op hun inzet voor ondersteuning van noodcommunicatie ten behoeve van derden en tevens dergelijke communicatie daadwerkelijk te verzorgen. Ruim een jaar later heeft de Nederlandse samenleving kennis gemaakt met de gevolgen van de Tsunamiramp in Azië en is méér dan ooit de belangrijke ondersteunende rol van zendamateurs bij rampenbestrijding aangetoond. De stichting DARES stelt zich ten doel de kennis en kunde van gelicenseerde zendamateurs en geregistreerde luisteramateurs inzetbaar te maken en te houden voor het ondersteunen van professionele hulpverleningsdiensten bij de bestrijding van rampen en andere grootschalige incidenten. Daarbij spant DARES zich in om een deel van de Radio Communicatie bij Calamiteiten en Noodsituaties te leveren. Dit doel wordt bereikt door het organiseren van gemotiveerde, deskundige en van de noodzakelijke technische middelen voorziene zendamateurs en door het organiseren van de benodigde randvoorwaarden. In november 2005 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties per brief aangegeven dat men de rol van gelicenseerde zendamateurs, bij de ondersteuning van rampenbestrijders, erkent. Dit handboek dient dan ook als leidraad voor alle Nederlandse zendamateurs die zich bezig willen houden met het verwezenlijken van bovenstaande doelen.

11.2. Wat is een ramp?

In het kader van deze handleiding wordt onder het begrip “ramp” allereerst verstaan de situatie waarbij als gevolg van onheil in de breedste zin van het woord het leven en het welzijn van grote groepen burgers in gevaar zijn, een ernstige verstoring van de openbare orde kan optreden of grote materiële schade kan ontstaan. Onder dergelijke omstandigheden zal gedurende kortere of langere tijd, de professionele hulpverlening te maken krijgen met een (relatieve) schaarste aan mensen en middelen en zullen noodgedwongen keuzes moeten worden gemaakt over de inzet van het beschikbare hulpverleningspotentieel. Daarnaast zijn er situaties denkbaar waarbij op individueel niveau sprake is van een situatie met acuut levensgevaar of op het optreden van grote materiële schade, terwijl de mogelijkheid om gebruik te maken van reguliere communicatie om deze bedreigingen af te wenden, niet beschikbaar is. In bovenbeschreven situaties kunnen gelicenseerde zendamateurs een ondersteunende rol spelen bij het organiseren en in stand houden van alternatieve communicatienetwerken, zodat essentiële berichten aankomen op de plaats waar dat nodig is.

11.3. C2000 en NCV

Het succes van rampenbestrijding is in hoge mate afhankelijk van goede communicatie en informatie-uitwisseling tussen de betrokken hulpverleners. Om die reden hebben de professionele hulpverleningsorganisaties zoals ambulancediensten, brandweerkorpsen en politiekorpsen, gezamenlijk het zogenaamde C2000-systeem aangeschaft. Dit is een landelijk dekkend digitaal radioverbinding netwerk waarmee hulpverleningsvoertuigen en hulpverleners elkaar onder vrijwel alle omstandigheden kunnen bereiken. Genoemde organisaties hebben zich daarbij tevens georganiseerd in 25 Veiligheidsregio's, met 10 meldkamers (GMK) die fungeren als regionaal controle- en coördinatiecentrum voor alle communicatie. Naast het C2000 netwerk kunnen professionele hulpverleners beschikken over een speciaal telefoonnetwerk, het landelijke NCV (Nood Communicatie Voorziening), waarop veel voor rampenbestrijding relevante organisaties en instellingen zijn aangesloten. Het landelijke NCV blijft in principe functioneren als de reguliere vaste

telefoonnetwerken uitvallen. Daarmee zijn de professionele hulpverleningsorganisaties voor wat betreft hun communicatie in staat om datgene te doen waarvoor ze nodig zijn.

11.4. Grootschalige incidenten en overbelasting netwerken

Echter, er zijn situaties voorstelbaar waarin bovengenoemde netwerken te maken zullen krijgen met tijdelijke of langdurige overbelasting en dan niet zozeer voor wat betreft de technische mogelijkheden, maar dan vooral ten aanzien van de menselijke factor. Als er namelijk sprake is van een grootschalig incident of ramp, zullen de professionele hulpverleningsorganisaties de handen vol hebben aan hun eigen werk en de aansturing van de eigen eenheden en zal de capaciteit voor andere organisaties of minder dringende zaken, verminderen. Een centralist van een GMK zal dan gedwongen zijn om prioriteiten aan te brengen in de hoeveelheid en soort berichten die hij kan afhandelen en daarmee beperkingen hebben ten aanzien van de ondersteuning van andere dan zijn eigen primaire taken. Dergelijke situaties zouden kunnen optreden in geval van grootschalige ontruiming en evacuatie waarbij grote groepen burgers moeten worden verplaatst uit bedreigde gebieden en op diverse locaties opvang- en verzorgingscentra zullen moeten worden ingericht. In dit soort gevallen kunnen goed georganiseerde en adequaat voorbereide en uitgeruste DARES deelnemers een wezenlijke bijdrage leveren aan de op dat moment ontstane communicatiebehoefte die optreedt naast de netwerken van de professionele hulpverleningsorganisaties. De ondersteuning van evacuatie, opvang en verzorging is daarmee een belangrijk doel van de stichting DARES en richt zich mede op de ondersteuning van gemeentelijke diensten en het Rode Kruis die in de gemeentelijke rampenplannen zijn aangewezen om evacuatie, opvang en verzorging te organiseren.

11.5. Uitval van reguliere telefoon en GSM netwerken

Naast het bovenstaande doel van de stichting DARES, zijn er situaties denkbaar waarbij er geen sprake is van grootschalige evacuatie, doch wel van grootschalige uitval of onbruikbaarheid van de reguliere telefoon- en GSM-netwerken. In dergelijke situaties, die bijvoorbeeld kunnen ontstaan bij een langdurige uitval van de energievoorziening in een bepaald gebied, zullen inwoners van het getroffen gebied niet in staat zijn om hulpverleningsdiensten te bereiken bij een noodgeval; als de telefoon is uitgevallen kan men 112 niet meer bereiken. Evenmin zullen de inwoners van het getroffen gebied in staat zijn om hun naasten in andere delen van het land te informeren over hun situatie. Ook dan kunnen goed georganiseerde en adequaat voorbereide en uitgeruste DARES deelnemers een wezenlijke bijdrage leveren aan de op dat moment ontstane communicatiebehoefte. Als voorbeeld in een dergelijke situatie geldt het leggen van contacten via de amateurradionetwerken met de landelijke 112-centrale, zodat ook in het getroffen gebied om hulp van ambulancedienst, brandweer of politie kan worden gevraagd.

11.6. Life-line situaties

Tot slot zijn er situaties denkbaar waarbij amateurradio de enige “life-line” is tussen mensen in nood en de buitenwereld zonder dat er verder sprake is van een rampsituatie. Te denken valt hierbij aan een noodsituatie in een afgelegen gebied waarbij de in nood verkerende mensen over geen andere communicatiemiddelen dan die een zendamateur ter beschikking heeft. In dergelijke situaties kan dan via een amateurradionetwerk contact met bijvoorbeeld 112 of het Kustwacht coördinatiecentrum worden gelegd.

11.7. Juridisch en formeel kader

In alle hierboven beschreven situaties dient iedere individuele DARES deelnemer die zich inzet om noodcommunicatie te verzorgen zich te realiseren, dat het onder de huidige regelgeving formeel niet is toegestaan om berichtenverkeer voor derden te verzorgen. Daarbij geldt echter wel het juridisch algemeen erkende en aanvaarde principe “nood breekt wet” en de in de Nederlandse wetgeving op diverse plaatsen opgenomen plicht voor iedere burger om een medeburger die in nood verkeert, naar beste weten en kunnen te helpen. Achteraf zal men eventueel in staat moeten zijn om aan te tonen dat er, bij de feitelijke overtreding van de regelgeving, naar eigen eer en geweten sprake was

van overmacht als gevolg van een (als op dat moment als zodanig ervaren) noodsituatie. Los hiervan dient onder alle omstandigheden te worden voorkomen dat de communicatie van de professionele hulpverleningsdiensten wordt gehinderd of wordt verstoord.

12. Organisatie

Huidige organisatievorm van DARES is een regiocoördinator met DARES deelnemers, gekoppeld aan één of meer veiligheidsregio's.

12.1. Doel

De kennis en kunde van door de Rijksoverheid gelicenseerde radio-zendamateurs inzetbaar te maken en te houden voor de ondersteuning van professionele hulpverleningsdiensten, gemeentelijke en overige civiele organisaties bij de bestrijding van rampen en andere grootschalige incidenten door het verzorgen van radiocommunicatie in de breedste zin van het woord en binnen de daartoe door de Rijksoverheid gestelde kaders.

Zij tracht dit doel te bereiken door het organiseren van gemotiveerde, deskundige en van de noodzakelijke technische middelen voorziene radio-zendamateurs en door het organiseren van bijeenkomsten waar deze radio-zendamateurs hun kennis en kunde kunnen bijhouden en toetsen.

De Stichting is ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel onder nummer 28101264.

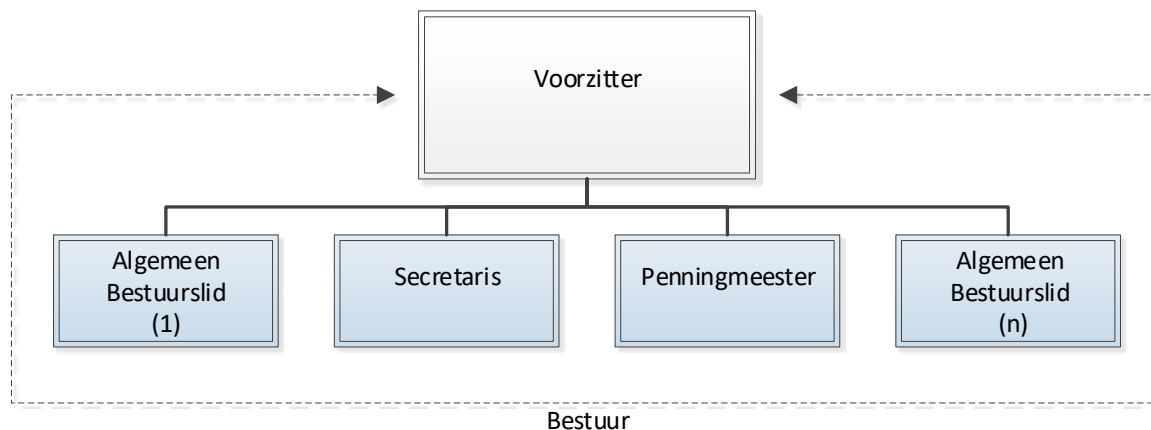
12.2. Landelijk

DARES is ondergebracht in een stichting en wordt geleid door een bestuur. Het bestuur bestaat uit een voorzitter, secretaris, penningmeester en enkele toegevoegde algemene bestuursleden. Binnen DARES heeft het bestuur als enige contact met de centrale overheid (Binnenlandse Zaken en Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) en Justitie en Veiligheid (J&V)) en maakt daar afspraken mee. Ook is het bestuur als enige bevoegd een convenant met de Veiligheidsregio's of andere instanties af te sluiten. Het hangt dan vervolgens van soort en omvang van de calamiteit af of DARES ook daadwerkelijk ingezet gaat worden. De keuze hiervoor ligt geheel bij de Veiligheidsregio.

DARES zal tijdens een daadwerkelijke inzet altijd te maken krijgen met diverse overheidsinstellingen, zoals gemeenten, provincie of het Rijk. Deze werken op hun beurt weer samen met de Openbare Orde en Veiligheid (OOV) diensten die zijn ondergebracht in één van de 25 Veiligheidsregio's in ons land. Om die reden heeft DARES de grenzen van haar regio's geconformeerd aan de grenzen van de Veiligheidsregio's. Er zal immers nauw samengewerkt gaan worden met één of meer van eerder genoemde diensten. De DARES organisatie is dus eveneens ingedeeld in 25 regio's, waarbinnen haar deelnemers georganiseerd zijn, en actief kunnen gaan optreden.

Het bestuur stelt per regio een regiocoördinator aan, die verantwoordelijk is voor de organisatie binnen zijn/haar regio. Tevens is hij de contactpersoon tussen zijn DARES regio en de Veiligheidsregio waartoe hij behoort. Ook zorgt hij ervoor dat de deelnemers uit zijn regio voldoende zijn opgeleid, getraind en zijn uitgerust zijn met de juiste apparatuur. Een regiocoördinator kan een of meer plaatsvervangers aanwijzen.

In een regio waar (eventueel) geen regiocoördinator beschikbaar is, zal het DARES bestuur SIGCO (Snel Inzetbare Groep Communicatie Ondersteuning) gaan inzetten. Deze teams komen meestal uit omliggende regio's, en zijn getraind om snel een communicatienetwerk op te zetten, dat volledig onafhankelijk van de (nog) bestaande infrastructuur kan functioneren.

Figuur 1 DARES Bestuur

De DARES landelijke organisatie wordt gevormd door het bestuur.
Binnen het bestuur zijn de volgende rollen / taken ingevuld:

Rol	Verantwoordelijkheden
Voorzitter	Eindverantwoordelijk voor het besturen van de stichting. Verantwoordelijk voor het onderhouden van externe contacten buiten DARES.
Secretaris	Verantwoordelijk voor de administratieve organisatie en de externe communicatie.
Penningmeester	Verantwoordelijk voor de financiële organisatie en de kasstroom. Aangezien DARES een stichting is, worden middelen verkregen vanuit donaties. DARES heeft een ANBI status.
Algemeen Bestuurslid	Bestuursleden die toegevoegd zijn vanuit een bijzondere rol of expertise. Werkgroepen kunnen ook tijdelijke afvaardiging krijgen in het bestuur, om daarmee beoogde veranderingen te sturen. Zoals het schema aangeeft kan deze rol 1 of meer keren ingevuld worden. Dit wordt ook gedaan vanwege de continuïteit.

De bestuursleden worden aangesteld voor onbepaalde tijd.

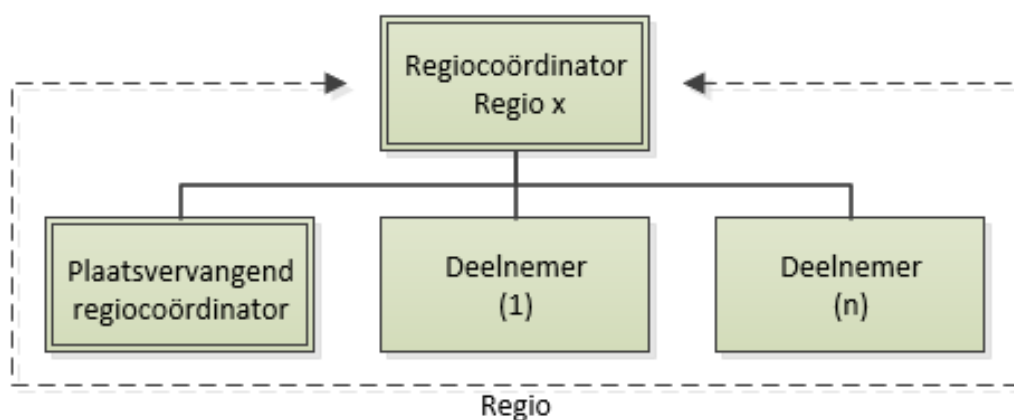
12.3. Regionaal

De regionale leiding berust bij de Regiocoördinator (RC) of diens plaatsvervanger (plv-RC). De RC leidt een regio naar een operationele status en houdt dit bij. Er worden regelmatig regiobijeenkomsten gehouden en oefeningen georganiseerd. De RC bepaalt welke deelnemers daadwerkelijk paraat zijn. De RC rapporteert regelmatig het niveau van paraatheid aan het DARES bestuur.

DARES is regionaal georganiseerd naar de 25 Veiligheidsregio's. In sommige gevallen bestrijkt een DARES regio meer dan 1 Veiligheidsregio.

Figuur 2 Veiligheidsregio's

Figuur 3 Regio

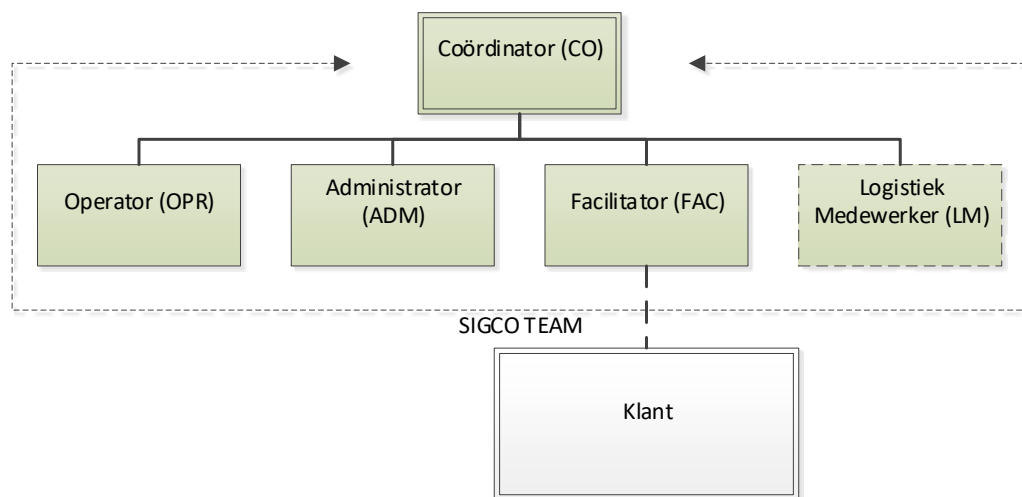
De regionale organisatie

Rol	Verantwoordelijkheden
Regiocoördinator	Eindverantwoordelijk voor het besturen van de regio. Verantwoordelijk voor het operationeel houden van de regio in de breedste zin van het woord. Dus onderhouden van contacten in de regio, aanspreekpunt zijn voor de lokale overheid. Werven en trainen van deelnemers binnen de regio.
Deelnemer	Deelnemer van DARES, betrokken bij de regionale en landelijk georganiseerde bijeenkomsten en oefeningen. De DARES organisatie draait op en om vrijwilligers (maar niet vrijblijvend) die in de meeste gevallen hun hobby combineren met een maatschappelijk verantwoordelijk rol in de nood communicatie.

De Regio Coördinator is van origine ook een deelnemer, die zich binnen de regio beschikbaar stelt als coördinator. Het bestuur zal dan deze (extra) rol bevestigen, en rechtstreeks contacten onderhouden.

Een deelnemer draait als vrijwilliger mee in een regio en wordt door de regiocoördinator of diens plaatsvervanger geïnformeerd over de regionale en landelijke activiteiten. Het is aan de deelnemer om zich verder te bekwamen in het vakgebied van de noodcommunicatie, waarbij er invulling gegeven kan worden aan de verschillende rollen in het DARES communicatieproces.

De boven genoemde rollen dienen niet verward te worden met de TIJDELIJKE rollen van het SIGCO team. Dit wordt wel de warme organisatie genoemd. De voorzitter kan in de tijdelijke SIGCO organisatie bijvoorbeeld de rol van Facilitator invullen. De SIGCO rollen worden nader beschreven in Bijlage C Rollen, Vaardigheden en Verantwoordelijkheden.

Figuur 4 SIGCO tijdelijke (warme) organisatie

12.4. Werkgroepen

Werkgroepen moeten worden gezien als een taakgerichte groep die (los van een regio) een bepaald onderwerp beetpakt in opdracht van het bestuur. Sommige werkgroepen hebben een semipermanent karakter vanwege de actualiteit van het onderwerp of omdat er continue verandering gaande is. Let op! Onderstaande links werken na inloggen op dares.nl.

Voor een actueel overzicht wordt verwezen naar de DARES website.

Werkgroep Alarmering	https://dares.nl/documenten/?ee=1&eeFolder=Werkgroepen%2FAlarmering&eeListID=1
Werkgroep Frequentieplanning	https://dares.nl/dares-frequentieplan-2/
Werkgroep Digitale Modus	https://dares.nl/documenten/?ee=1&eeFolder=Werkgroepen%2FDigitale-modes&eeListID=1
Werkgroep Opleiding, Training, Certificering	https://dares.nl/documenten/?ee=1&eeFolder=Werkgroepen%2FOpleiding-Training-en-Certificering&eeListID=1

12.5. Convenanten

Een convenant is een schriftelijke overeenkomst tussen meestal de Veiligheidsregio en DARES. In deze overeenkomst wordt de wijze van samenwerking vastgelegd.

Een convenant wordt afgesloten door het bestuur, maar de weg ernaar toe wordt bepaald door de

rol van de DARES Regio binnen een Veiligheidsregio. Er is een model convenant beschikbaar (zie bijlage G1 Convenant Model) welke kan dienen als vertrekpunt in de gesprekken.

13. Portfolio

Om de dienstverlening goed te kunnen duiden, is deze portfolio samengesteld. Hiermee kunnen wij vooraf tonen waar wij toe in staat zijn. Door het inventieve karakter van de zendamateur in het algemeen zullen wij in iedere voorkomende situatie komen met de beste oplossing voor de situatie op dat moment.

Wij zijn er ook vanuit gegaan dat naar mate de tijd verstrijkt, er zich andere situaties voor kunnen doen. Wij zien dan ook een evaluatie vanuit de inzet van een individu naar de inzet door een heel team. Ook gaan wij uit van de kracht van de geografische spreiding van de zendamateur, en dat zij tijdens crisis situaties een cruciale rol kunnen vervullen vanaf hun eigen locatie. Voor de verdere aanduiding betitelt als de AoZ (Amateur op Zolder).

De volgende tabel toont de verschillende diensten en de gebruiksomstandigheid.

13.1. Woordenlijst

AoZ	Amateur op Zolder (benaming voor de verzameling zendamateurs)
PtP	Point to Point ~ punt naar punt
PtPD	Point to Point Data punt naar punt data (Winlink)
MtP	Multi Point ~ multi punt
MtPD	Multi Point Data ~ multi punt data
MtPRI	Multi Point Relay ~ multi punt relaisstation
MtPRp	Multi Point Repeater ~ multi punt repeater
PtPHF	Point to Point HF ~ punt naar punt HF
MtPHF	Multi Point HF ~ multi punt HF

In de volgende tabel zijn deze verder geduid. De plaatjes daarna geven een schematische weergave van de gebruiksomstandigheid.

DARES Portfolio	AoZ	PtP	PtPD	MtP	MtPD
Aanduiding	Amateur (op Zolder)	Point to Point	Point to Point Data (Mail berichten via Ether)	Multit Point	Multi Point Data
Wat	Spraakverbinding A-->B	Spraakverbinding A-->B	Dataverbinding (E-mail) A-->B	Spraakverbinding A,B,C, --n	Dataverbinding (E-Mail) A,B,C, --n
Voor Wie	Informatievoorziening ad hoc	3-de partij	3-de partij	3-de partij	Iedereen (zolang een RMS met Internet bereikt kan worden)
Waarmee	VHF/UHF Transceiver met antenne-installatie en accu	VHF/UHF Transceiver met antenne-installatie en accu	VHF/UHF Transceiver met antenne-installatie, accu, laptop	VHF/UHF Transceiver met antenne-installatie en accu	VHF/UHF Transceiver met antenne-installatie, accu, laptop, Internet
Met Wie / Personeel	Gecertificeerde radiozendamateurs vanaf eigen locatie	2 gecertificeerde radiozendamateurs	2 gecertificeerde radiozendamateurs	2+n gecertificeerde radiozendamateurs	2+n gecertificeerde radiozendamateurs
Randvoorwaarden	Zelfvoorzienend	Zelfvoorzienend gedurende 4 uur	Zelfvoorzienend gedurende 4 uur	Zelfvoorzienend gedurende 4 uur	Internet (achter een RMS)
Omstandigheden	Ogen en oren, regionaal verspreid	Toegang, autorisatie/ veilige omgeving/ bereik tussen stations	Toegang, autorisatie/ veilige omgeving/ bereik tussen stations	Toegang, autorisatie/ veilige omgeving/ iedereen bereikt iedereen	Toegang, autorisatie/ veilige omgeving/ iedereen bereikt iedereen
Reactietijd	< 1uur	2 uur, exclusief alarmering en aanrijdtijd	2 uur, exclusief alarmering en aanrijdtijd	2 uur, exclusief alarmering en aanrijdtijd	2 uur, exclusief alarmering en aanrijdtijd
Kwaliteit	Ad hoc, luisteren op afgesproken frequentie totdat vragen gesteld worden	Regionaal, 6 berichten per uur van max 25 woorden.	Regionaal, 20 berichten per uur van max 25 woorden.	Regionaal, 6 berichten per uur van max 25 woorden. Of hoger in geval van parallel transmissie paden.	Internationaal, 20 berichten per uur van max 25 woorden.
Besturing	Autonoom en later door DARES deelnemer	Landelijk of autonoom	Landelijk of autonoom	Regio Coördinator	Regio Coördinator

DARES Portfolio	MtPRI	MtPRp	PtPHF	MtPHF
Aanduiding	Multi Point Relay	Multi Point Repeater	Lange afstand verbindingen tussen 2 stations	Langeafstand verbindingen tussen meerdere stations.
Wat	Spraakverbinding A,B,C, --n	Spraakverbinding A,B,C, --n	Spraakverbinding A--> B	Spraakverbinding A,B,C, --n
Voor Wie	3-de partij	3-de partij	3-de partij	3-de partij
Waarmee	VHF/UHF Transceiver met antenne-installatie en accu	VHF/UHF Transceiver met antenne-installatie, accu en repeater functie	HF Transceiver met antenne-installatie en accu	HF Transceiver met antenne-installatie en accu
Met Wie / Personeel	2+n gecertificeerde radiozendamateurs	2+n gecertificeerde radiozendamateurs + repeater machtiging	2 gecertificeerde radiozendamateurs	2+n gecertificeerde radiozendamateurs
Randvoorwaarden	Zelfvoorzienend gedurende 4 uur	Zelfvoorzienend gedurende 4 uur	Zelfvoorzienend gedurende 4 uur	Zelfvoorzienend gedurende 4 uur
Omstandigheden	Toegang, autorisatie/ veilige omgeving/ niet alle stations bereikt alle stations	Toegang, autorisatie/ veilige omgeving/ niet alle stations bereikt alle stations	Toegang, autorisatie/ veilige omgeving/ niet alle stations bereikt alle stations	Toegang, autorisatie/ veilige omgeving/ niet alle stations bereikt alle stations
Reactietijd	2 uur, exclusief alarmering en aanrijdtijd	3 uur, exclusief alarmering en aanrijdtijd	2 uur, exclusief alarmering en aanrijdtijd	2 uur, exclusief alarmering en aanrijdtijd
Kwaliteit	Regionaal, 3-6 berichten per uur van max 25 woorden.	Regionaal, 6 berichten per uur van max 25 woorden.	Internationaal, 20 berichten per uur van max 25 woorden.	Internationaal, 20 berichten per uur van max 25 woorden.
Besturing	Regio Coördinator en Net Control	Regio Coördinator en Net Control	Landelijk of autonoom	Regio Coördinator (DARES of IARU)

13.2. Point to Point

Dit is de meest elementaire vorm van draadloze communicatie tussen 2 stations A en B, die berichten kunnen uitwisselen. Dit kan gedaan worden in gesproken tekst (phone) of als data door gebruik te maken van software wat een gemoduleerd digitaal over radioweg verstuurd. In deze vorm past iedere zendamateur die in het bezit is van de juiste zend en ontvangst installatie.

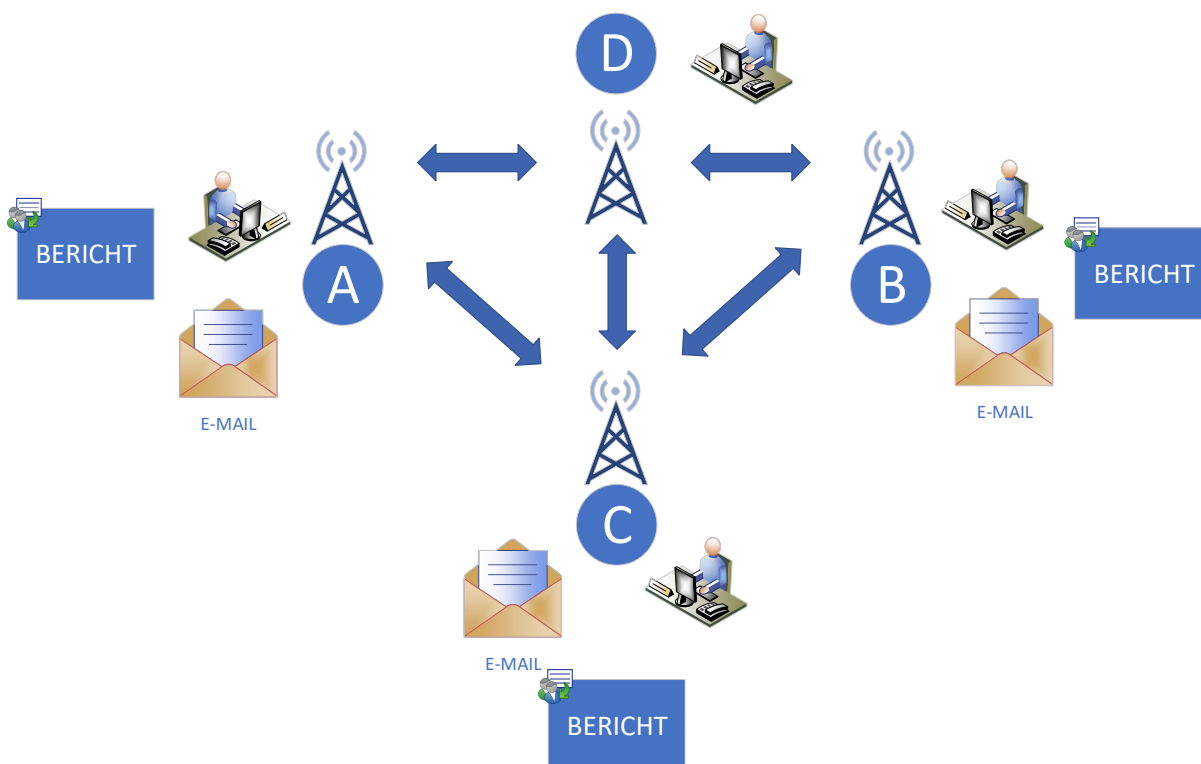

PtP en PtPD

Door het mobiele karakter van de meeste DARES deelnemers, kunnen punt A en B zich bevinden daar waar de communicatie gewenst is.

13.3. Multi Point

Multi point wil zeggen dat er meer dan 2 stations actief zijn. Dit kan natuurlijk op een frequentie, waarbij er per keer maar 1 station kan zenden, maar het kan ook zijn dat tussen de verschillende stations (posten) een eigen unieke frequentie gebruikt wordt. Voorwaarde is dat de stations volgens de pijlen elkaar kunnen ontvangen.

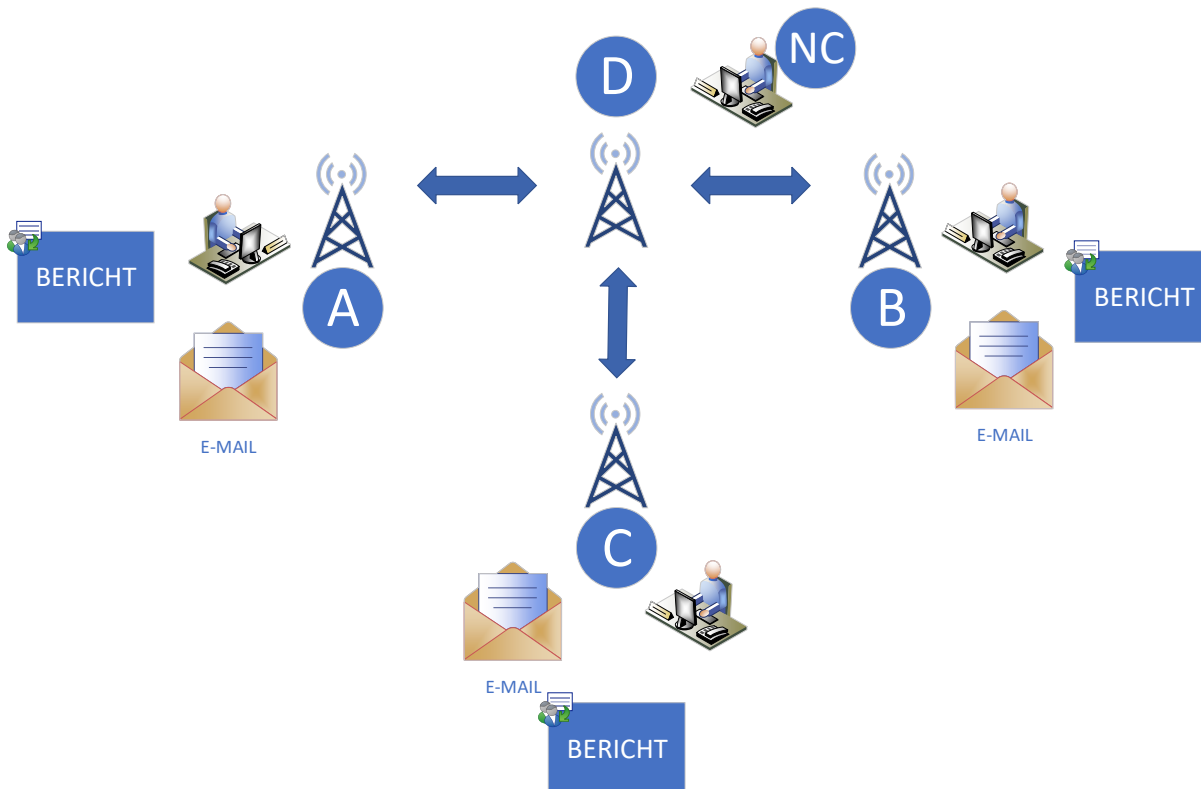

MtP en MtPD

13.4. Multi Point met Relais

In het geval niet alle stations elkaar kunnen ontvangen, wordt er gewerkt met een relais station die in staat is de berichten door te sturen naar het gewenste ontvangst station. Nadeel van dit scenario is dat de doorlooptijd van de berichten groter wordt. Dit kan eventueel opgevangen worden door ook hier met meerdere frequenties te werken.

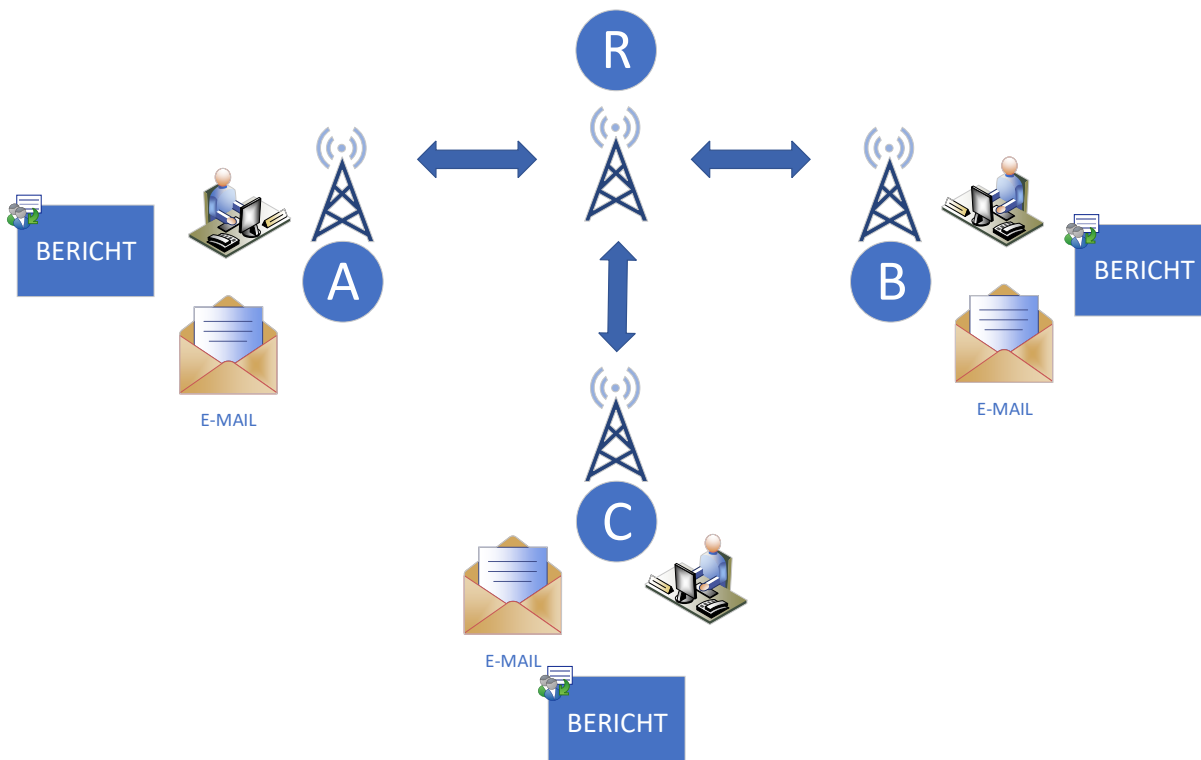
Dit vraagt wel veel van de bezetting en vaardigheid van post D. Er wordt in dit scenario ook gewerkt met een Netcontrol welke zorgt voor het uitvragen van de andere posten of er berichten zijn die verstuurd moeten worden.

MtPRI

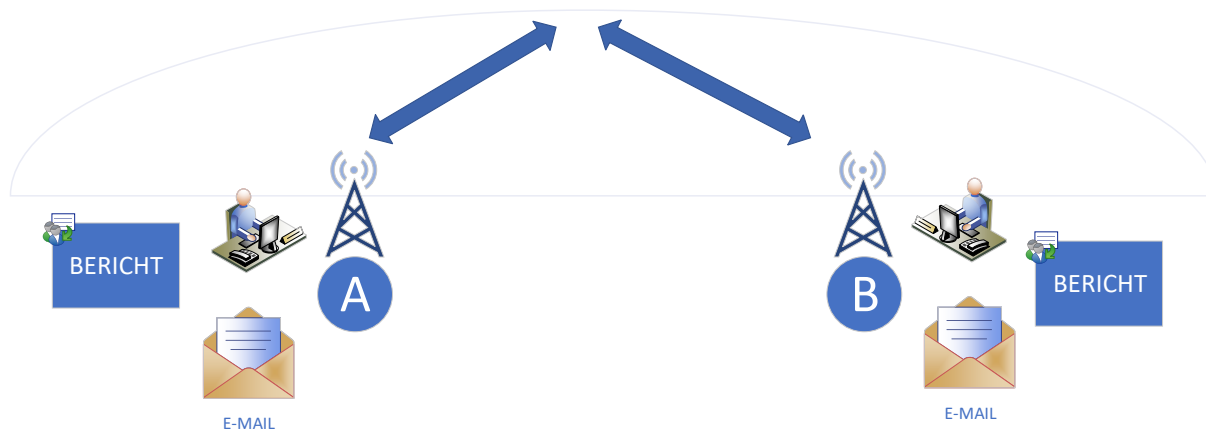
13.5. Multi Point met een Repeater

Er zijn landelijk relaisstations actief die ook helpen de actieradius van een VHF/UHF station te vergroten. Naast de reguliere relais stations kan DARES ook besluiten een ad-hoc relais station op te richten. Dit kan omdat DARES daarvoor de juiste voorzieningen heeft getroffen.

MtPRP

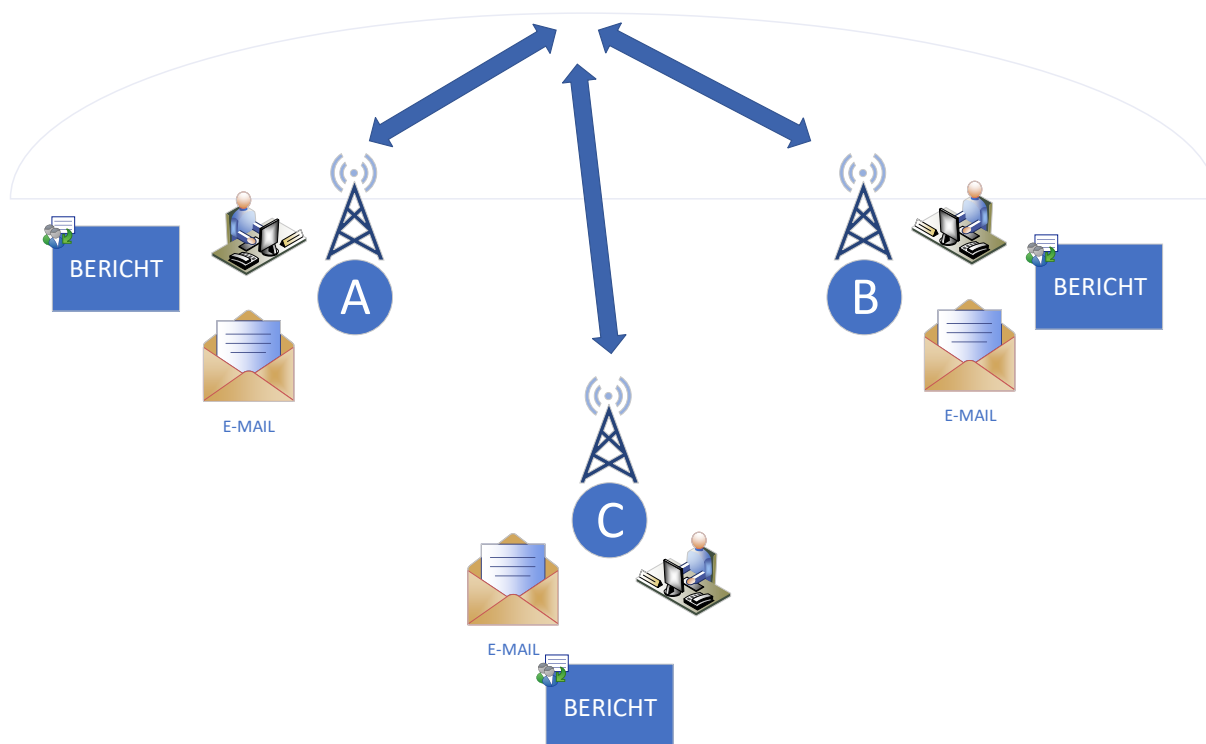
13.6. Point to Point HF

Een zendamateur kan ook gebruik maken van HF. Hierdoor wordt de actieradius vergroot naar Internationaal. Dit type verbindingen is minder tot niet geschikt voor regionaal en interregionaal verkeer, tenzij de afstand het anders niet toelaat om VHF/UHF toe te passen. Ondanks de lagere bandbreedte is data ook mogelijk. DARES deelnemers lopen hierin mee met de jongste ontwikkelingen en zijn er werkgroepen om deze techniek toepasbaar te maken.

13.7. Multi Point HF

Zelfde geldt hier, dat er ook meerdere partijen kunnen participeren in een HF verbinding. Afhankelijk van de condities zal er met verschillende frequenties gewerkt worden.

14. Training en Oefeningen

14.1. Algemeen

Om te komen tot het bewaken van de kwaliteit van de organisatie, dienen regio's en deelnemers gecertificeerd te zijn. Hieruit zal blijken dat de deelnemers voldoende kennis hebben van de tijdens een inzet te volgen procedures en de daarvoor gemaakte afspraken, dat de regio d.m.v. verschillende oefeningen, organisatie en uitrusting paraat is en blijft. Hierna kunnen zij in het bezit komen van een landelijke "DARES ID-card", waarmee toegang kan worden verkregen tot eerder genoemde diensten en/of tot andere, door deze diensten, aangewezen of gebruikte locaties. Mocht het niveau van paraatheid niet behouden blijven, dan kan het certificaat worden ingetrokken.

Met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is bij start afgesproken dat DARES gecertificeerde deelnemers levert.

De werkgroep Opleiding Training Examinering Certificering stelt de volgende opbouw voor:

1. Geregistreerd zendamateur = bevoegd
2. Onderschrijft DARES doelstelling = bereid
3. Opleiding + nascholing => bekwaam

De som van bevoegd + bereid + bekwaam = competent. En via (her)certificering = (her)aantonen van competentie.

14.2. Persoonlijke bekwaamheid

14.2.1. Opleiding

- De deelnemer is in het bezit van het landelijk handboek.
- De deelnemer heeft voldoende kennis van de afspraken en procedures zoals vastgelegd in het landelijk handboek en de regionale toevoegingen daarop.
- De deelnemer neemt deel aan tenminste 60% van de (regionale) DARES (bij)scholingsactiviteiten.
- De deelnemer beschikt over de basiskennis die nodig is om bij uitval van reguliere infrastructuur een amateurradiostation operationeel te maken en te houden.
- De deelnemer beschikt over de noodzakelijke administratieve hulpmiddelen waarmee minimaal een veldstation operationeel kan worden gemaakt en gehouden.
- De deelnemer kan omgaan met diverse hulpmiddelen die bedoeld zijn om plaats en positie te bepalen en weet deze toe te passen.
- De deelnemer beschikt over de kennis en gereedschappen waarmee minimaal een veldstation operationeel kan worden gemaakt en gehouden.
- De deelnemer beschikt over de kennis en persoonlijke uitrusting om zichzelf te kunnen verzorgen tijdens een DARES inzet.

14.2.2. Training

De deelnemer neemt deel aan tenminste 60% van de (regionale) DARES trainings- en oefeningsactiviteiten.

14.2.3. Examinering

De deelnemer slaagt voor het theoretische examen.

14.2.4. Certificering

De certificering is na behalen van het examen 5 jaar geldig. Daarna moet de deelnemer opnieuw het examen goed gevolg afleggen om gecertificeerd te zijn.

Eindverantwoordelijke voor de basiscertificering is de regiocoördinator.

14.3. Werkwijze Certificering van deelnemers

14.3.1. Vaststelling certificeerbaarheid

De RC stelt vast dat de deelnemer voldoet aan de opleidingseisen.

14.3.2. Training

De RC controleert en legt vast of de deelnemer deelneemt aan tenminste 60% van de (regionale) DARES trainings- en oefeningsactiviteiten.

14.3.3. Examinering

De RC stelt vast of de deelnemer is geslaagd voor het theoretische examen.

14.3.4. Certificering

De deelnemer is na slagen in het bezit van een persoonlijk certificaat. Dit wordt geregistreerd in de DDA en maakt aanvraag van een DARES pas mogelijk.

14.4. DARES Interne oefeningen

Interne oefeningen worden georganiseerd onder verantwoording van de RC. Het is raadzaam om hiervoor een oefen coördinator aan te stellen die dit met regelmaat tot uitvoer brengt. De wijze van oefenen is geheel vrij in te vullen, waarbij het natuurlijk wenselijk is om scenario's te verzinnen waarbij DARES in een echte crisis betrokken zou kunnen worden. Naast het oefenen met de posten en de apparatuur is het ook gewenst om het protocol en de berichten te oefenen. Dit kan zelfs op een regio bijeenkomst gedaan worden. Hiervoor is materiaal beschikbaar, en onderdeel van dit handboek of te vinden op onze website.

14.5. Multidisciplinaire oefeningen

Bij multidisciplinaire oefeningen betekent het dat er andere partijen meedoen of dat DARES onderdeel is van een oefening georganiseerd door een andere partij. Floodex of Samen Sterker waren voorbeelden waarbij DARES onderdeel was van een groter geheel. Ook samen met de Veiligheidsregio kan er geoefend worden. Wij zien dat dit regionaal verschilt, en ook dit blijft verantwoordelijkheid van de RC, tenzij het een meer dan regionaal karakter heeft.

14.6. Oefendoelen

De oefendoelen zijn:

1. Ontwikkelen van de bekwaamheid van de deelnemers
2. Ontwikkelen van de vaardigheden
3. Stimuleren samenwerken binnen en buiten de regio
4. Controleren van de uitrusting

14.7. Voorbeeld scenario's

Oefen scenario's zijn bedacht door de regio's en kunnen dienen als inspiratie voor een nieuw uit te schrijven oefening. Deze worden gedeeld via onze website.

14.8. Materiaal

Het oefenmateriaal bestaat doorgaans uit de eigen middelen en het DARES handboek. Daarnaast zijn er presentaties beschikbaar die helpen om (aspirant) deelnemers te informeren en de theorie toe te lichten.

14.9. Verslagen

Van iedere oefening dient er een evaluatie gedaan te worden. Deze evaluatie helpt het leer effect en zorgt ervoor dat er de volgende keer anders gekeken wordt naar een situatie. Ook vraagstukken over gebruikte protocollen of verbetervoorstellen voor ons proces of de gebruikte middelen komt zo op een hoger plan.